

Tükröt tartva

Tóth Istvánt, a pillanat nagymesterét kérdezi Dohnál Szonja

világhírű fotóművész, Tóth István barátságosan fogad Csatorna utcai otthonában, de addig nem beszél, amíg nem koccintok vele – repetázva is – zölddióágyon érlelt pálinkájával. Ő töltöget, szemem pedig a falakon kalandoz: van ott Barcsay és Czóbel, Frank Frigyes, meg Tóvári Tóth, Tóth Menyhért és Balázs János, Németh József, Benedek Péter... meg más nagyszerű festő remeke. Igyekszem csínján bánni a szóval, beszéljen inkább a ház 90. születésnapját ünneplő ura.

– *Ha jól tudom, eredetileg nem fotóművészettel szeretett volna foglalkozni...*

– Vaskereskedőnek tanultam, bár cukrász és szakács szerettem volna lenni, egészen pontosan hajószakács, de a szakma kitanulása, három idegen nyelv elsajátítása olyan magas költséggel járt volna, amit a szüleim nem tudtak vállalni. Így lettem vaskereskedő tanuló, majd pedig önálló üzletem lett Cegléden, amit később likvidáltak. Első fényképezőgépet a háború után vásároltam egy barátomtól, akkor még nem művészeti célra.

– *A fotózást nem iskolában tanulta, ezt pozitívnak vagy negatívnak látja?*

– Pozitívnak tartom, mert így teljesen az önitéletem és a saját értékrendem szerint készültek a képek. Nem olvastam regényt, nem mentem moziba, mert ha meg is néztem egy-egy filmet, olyan hatással volt rám, hogy utána mindig a hőst akartam lefényképezni. Úgy éreztem, ezek a benyomások megbontják, megtörik a gondolataimat, ezért mereven elzárkóztam tőlük. Csak a saját világomban akartam dolgozni, ahogy én láttam az eseményeket, azt szerettem volna képpé alakítani.

– *Milyen érzés fotográfusként lenyomni az exponáló gombot?*

– Kezdetben, amikor még nem tudatosan fényképeztem, semmiféle felelősséget nem éreztem, hiszen maga a fényképezőgép vásárlásom is abból a meggondolásból fakadt, hogy gyerekeim lesznek majd és őket fogom fotografálni. Kezdetben még nem éreztem azt, amit később: egy Barcsay Jenőt vagy Borsos Miklóst nem lehet akárhogyan lefényképezni. Ez esetben óhatatlanul felelősséget érez az ember, nagyon fontos ugyanis, hogy kit fényképez és hogyan. A tájfotográfiánál pedig önmagamnak tartoztam felelősséggel. Azzal a szigorú mércével mérve fotografáltam, melyet önmagamnak támasztottam. Sokszor több száz kilométert utaztam, és esetleg kép nélkül tértem haza. Mindig az volt a felfogásom, ha egy ilyen kiránduláson egyetlen jó kép készül, az remek eredmény.

– *Már tekintete is úgy működik, mint egy objektív, vagy az objektívje engedelmeskedik tekintetének? Úgy néz a világra, mint egy folyamatos témalebetőségre?*

– Az objektív közvetítette az én tekintetemet, és viszont, az objektív visszaadta nekem azt, amit láttam; ez kölcsönös volt. Minden téma érdekelt, hogy mégis valamelyest „egysíkúvá” vált a témaköröm (gondolok itt a kortárs művészekről készült

---

DOHNÁL SZONJA (1981) A veszprémi Laczkó Dezső Múzeum művészettörténész muzeológusa 2010 óta. Kiállításrendező, művészeti író.

sorozatra). Ez abból fakadt, hogy egyszer egy újságban megpillantottam Székely Aladár Ady Endréről készült csodálatos portróját. Arra gondoltam, hogy oly sok kitűnő művész él Magyarországon, fontos lenne megörökíteni őket. Akkor határoztam el, hogy ezzel komolyan foglalkozom. Addig csak fényképezgettem, mint minden kezdő fotográfus, de ettől kezdve már nagyon tudatosan dolgoztam, gyakran ceruzavázlatokat készítettem egy-egy kompozícióhoz, és ahhoz kerestem modelleket. Ez a fajta hozzáállásom a *Pillanatok* ciklusban is megjelent.

– *Legtöbb fotója fekete-fehér, miért? Ez eszköz vagy kifejezés önnél?*

– Minden fotóm fekete-fehér. Az úgynevezett „tarka képet” – ahogy én a színes fotót nevezem – nem szeretem. A fekete-fehér képeken első pillanatban a legfehérebb fehéret látjuk, ha akarjuk, ha nem. A színes fotográfiában ezt a funkciót a piros veszi át. (Például a közlekedési lámpa piros, a veszélyes zónákat pirossal jelzik, mert figyelemfelkeltő.) A színes fotográfiánál elvárnám, hogy a színek kifejezzék a mondanivalót. Például egy bírósági tárgyaláson készült fotón azt szeretném látni, hogy amikor a bíró a vádlottra ráolvassa bűnét, ő paprikavörös vagy viaszszárga lesz; azonban nem ezt látom először, hanem azt, hogy az ítélobíró tűzpiros kárpitos fotelban ül. A szín ez esetben elvonja figyelmemet a központi mondanivalóról. Másképpen fogalmazva: a piros színt nem tudom arra a pontra helyezni, melyet meg akarok mutatni. A fekete-fehér képeken nem kalandozik el a sárgára, a vörösre a tekintet, hanem a néző azt fogja nézni a képeken, ahova a fényt tettem. A Barcsay Jenőről készült *Egy pohár víz* című portrémon például tudatosan a poharat világítottam meg, arra szerettem volna helyezni a hangsúlyt. Éppen ezért fényírásnak is szoktam nevezni, amit csinálok. Színes fotóval kezdtem magam is a fényképezést, én voltam az első nemzetközi kiállításon színes fotót kiállító magyar fotográfus, de ez egy széria volt, aztán abbahagytam, nem csináltam többet. Ma már természetesen más a helyzet a színes fényképezésben; Magyarországon is vannak, akik nem úgynevezett „tarka képeket” készítenek, hanem színkompozíciókat. A zöldre, a pirosra vagy a sárgára építik a kép szerkezetét. Ezek nekem is tetszenek, de magam ezt továbbra sem művelem.

– *Mennyiben más fotózni 2013-ban, mint negyven évvel ezelőtt?*

– Az utóbbi negyven-ötven évben a technikai dolgok óriási változáson mentek keresztül, de véleményem szerint sohasem a modern technika határozza meg a jó képet. A mai modern technikát csak egy segítő eszköznek tartom a fényképezésben. Míg az én időmben élesre kellett állítani a képet, beállítani a métert, az expozíciós időt, fényt kellett mérni fénymérővel, visszajönni a gépért, az állványt a megfelelő helyre tenni (kizárólag állvánnyal fotóztam), addig a témám gyakran már eltűnt vagy elmozdult. A mai modern technikával csak ráirányítom a gépet a kiválasztott témára, és az előbb felsoroltakat a gép mind elvégzi automatikusan. A kép ettől nem lesz jobb, inkább engem mentesít a fölösleges figyelmet igénylő feladatoktól. Így teljes erőmből csak a kompozícióra és a tartalmi mondanivalóra tudok koncentrálni. Amikor még aktívan dolgoztam és tanfolyamokat is tartottam Cegléden (megalapítottam a Ceglédi Fotóklubot, amelyet 15 évig vezettem) kezdőknek és haladóknak, a haladó közegben gyakran visszahallottam, hogy: „Könnyű a Tóthnak, hiszen remek géppel dolgozik!” Nagy tévedés, kérem! Életem egyik legszebb díját egy négyszázötven forintos, olcsó kis kamerával készített képpel nyertem. A modern gépek nekem csak műszaki segítséget nyújtanak a munkámhoz.

– *Mi a különbségt a digitális és az analóg fotózás között technikai és szakmai szempontból?*

– Szakmai szempontból teljesen mindegy, hogy a jó kép digitális vagy hagyományos technikával készült. Engem csak a jó kép érdekel, nem számít, hogy mivel készítették. Nem szeretem, ha valaki arra hivatkozik, hogy neki csak rossz minőségű gépe van. A jó kép nem ezen múlik, az fejben, gondolatban születik meg. Ezen kívül van még egy nagyon fontos tényező, a technikai érzék, hogy az illető tudja vezérelni a gépet, hiszen nem mindegy, hogy milyen blendére, zársebességre van állítva. Alapvetően szakmai ismeret és tudás szükséges a jó képhez, nem számít, hogy digitális vagy analóg fotózásról beszélünk, a lényeg, hogy mindkettő mögé az ember kell. Ha nincs meg a tudás, mindegy, hogy milyen gép mögé áll az illető.

– *Vannak-e speciális szakmai szempontjai a fotó készítésekor?*

– Igen, ilyen például a nyersanyag, a film megválasztása, az előhívási technika: ez mind önálló kísérletezés eredménye volt nálam. Mindig a legolcsóbb filmre, az ORWO-ra dolgoztam, a kifogástalan, márkás előhívók helyett pedig a legolcsóbb Rodinal előhívóval hívtam a filmjeimet. Ennek nem pénzügyi okai voltak, hanem ezekkel tudtam a kívánt hatást elérni. A folyadék koncentrációjának változtatásával olyan karakterű fotót készítettem, amelyet akartam: keményet, lágyat, normált. Az volt a lényeg, hogy a kép elkészítésének pillanatában már tudnom kellett, a sötétkamrában milyen előhívással, milyen megvilágítással kell majd előhívnom. A Rodinal előhívóval ezt úgy szabályoztam, ahogy akartam. Egyébként a Forte gyárral is nagyon jó kapcsolatom volt, szponzoráltak, Isztambulba, Indiába is vitték kiállításra a képeimet.

– *Mintegy 70 éve fotózik, milyen a viszonya a fényképezőgépével?*

– Síralmas dolognak tartom, hogy nyugdíjba kellett vonulnom, de az egészségi állapotom már nem engedi, hogy a megszokott tempóban éljem az életem és fotografáljak. Ennek ellenére nem tudom megállni, és időnként előveszem a fényképezőgépemet, megsimogatom, belenézek, felhúszom, elkattintom csak úgy üresen és visszateszem a helyére. Nagyon hiányzik. Azonban a nagy életmű összeállt, 2200 nemzetközi kiállításon szerepeltek a képeim, több mint 300 nemzetközi díjjal, számos kitüntetéssel büszkélkedhetek. Úgy érzem, ennyi kép és ennyi eredmény után már csak ismétlődnének a dolgok. Elég volt.

– *Milyen meghatározó szépségek és fájdalmak voltak az életében és a munkásságában?*

– Nagy öröm és gyönyörűség volt az egész életem. Az a tény, hogy a nemzetközi fotóvilágban ilyen pozíciót tudtam szerezni, olyan öröm, melyet nem tudok szavakba önteni. Egész életemben mindig vártam az újabb eredményt, sikert, és természetesen emellett volt bukás is, de ezzel együtt is gyönyörű volt. Xantus Gyula festőművész barátom tanított meg rá, hogy: „Pistám, a bukásokat is el kell viselni!” Mennyire igaza volt! Nagyon kevés olyan eset volt, amikor buktam valahol, de előfordult az is. A fotó feltalálásának 150. évfordulóján Indiában rendeztek egy világkonferenciát, melyen Ázsia, Afrika, Amerika, Ausztrália legjelesebb fotográfusai vettek részt. Európából egyedül Tóth Istvánt hívták meg, ráadásul az elnökségi asztalnál ülhettem, és én adhattam át a kitüntetésekét. Ez kimondhatatlan örömmel töltött el.

– *Játékos embernek tartja önmagát?*

– Játékosnak, bolondosnak, viccesnek, humorosnak. Mindig jó kedvem van, mindig bolondozom. A szerencsejátékot ugyan sohasem kedveltem, de két gyermekünk szü-

letett, velük is sokat játszottam, vidáman éltem és élem az életemet, nem volt miért szomorkodnom.

– *Mennyire fontos Önnek, hogy türelmes családi közeg vegye körül?*

– Nagyon fontos, de ez igen nehéz is volt az életem során, mert a fotografálás nagyon sok utazással járt, és az utazásaim gyakran egybe estek egy-egy fontos családi eseménnyel, amikor itthon kellett volna lennem. Ha külföldi felkérések miatt egy-egy családi összejövetelen nem tudtam részt venni, az bizony nehéz volt. Ugyanakkor megtiszteltetés és öröm volt maga a felkérés, amit nem szerettem volna visszautasítani. Szerencsére a családom mindig mellettem állt és támogott.

– *Magányos vagy inkább közösségi ember?*

– Magányos ember vagyok, szeretek egyedül lenni. Csodálatos érzés volt életem során, amikor magamra csukhattam a sötétkamra ajtaját. Éjjel szerettem dolgozni, mert akkor csönd van, nem csengetnek, nem szól a telefon, elmélyülhettem. A kép nálam a sötétkamrában születik. A tanítványom is csak később döbönt rá arra, hogy a fotózás során én csak rövidíttem az eseményeket. Hazahozom filmszalagon, és a sötétkamrában, akkor és ott csinálom a képet, közben átformálok rengeteg mindent. Valójában itt születik meg a fotó, itt nyugalomnak és csöndnek kell lenni, ilyenkor senki ne zavarjon. Ezt az érzést nem tudom átadni, akkor ténylegesen csak a saját gondolataimba merültem el.

– *Mennyire sikerült megfelelnie önmaga elvárásainak?*

– Száz százalékig, mert nem volt elvárásom önmagammal szemben. Maximalista ember vagyok, amit csinálok, azt a legmagasabb fokon teszem. Az egész életemet így éltem, legyen szó akár öltözködésről vagy munkáról.

– *Mibe szerelmes?*

– A fotóba. Szeretem a képeket. Láthatja a lakásomat is, a képek világa engem megnyugtat, akárhova nézek, mindenhol kép van a falon. Festettem is közel tíz éven keresztül, azzal a megfontolással, hogy ne üljek tétlenül. A képi világ előttem van, a képszerkesztés szabályaival, a fényhatással, folthatással, vonalvezetéssel tisztában vagyok, csak az ecsettel és a festékkal kellett volna jobban megismerkednem, de nagyon nehéz feladatnak bizonyult, úgyhogy abba is hagytam, mások festményében gyönyörködöm.

– *Magyarországon is magas elismerésekben részesült, de mi az oka a külföldi sikereinek?*

– A jó kép. Annak idején nagy bánatom volt, hogy itthon elhallgattak, nem publikáltak. Az Évszázad Kiváló Fotóművésze díj (New Yorkban vehettem át 1980-ban), törte meg a jeget, attól kezdve nem lehetett rólam nem tudomást venni. Mindent elkövettek addig, hogy lehetetlenné tegyenek. Ma már nem foglalkozom ezzel, inkább csak nevetek rajta.

– *Melyik kiállítása volt a legemlékezetesebb?*

– Németországban, Kelet-Berlinben volt a legemlékezetesebb kiállításom, az időpontra nem emlékszem. Az ottani galéria igazgatója nyitotta meg a tárlatot, és már a vége felé közeledett megnyitó beszédének, amikor egy hölgy odalépett hozzá, és súgott neki valamit. Ezt követően úgy fejezte be beszédét: meggyőződése, hogy a kiállításomnak nagy sikere lesz, mert miközben ő a megnyitó beszédét mondta, már három képet ellopták.

– Azt mondják, az időben jött siker jó erőben tartja a művészt. Minek tulajdonítja nagyszerű vitalitását?

– Lehetséges, hogy az egész életemnek köszönhetem a kilencven évemet. Az biztos, hogy amikor voltak is kisebb-nagyobb fájdalmaim, soha nem tudtam velük törődni, mert a fotográfiával kellett foglalkoznom, az kötötte le minden időmet és gondolatomat. Van, aki ha fáj a feje vagy a dereka, rögtön szalad az orvoshoz. Én ezt soha nem tettem és ma sem teszem. A munka és a művészet az éltető erőm.

– Kik a példaképei és miért?

– Megmondom őszintén, soha nem igyekeztem követni senkit, a magam útját akartam járni, nem szerettem volna, ha bárki is befolyásol vagy megmondja, mit hogyan csináljak. Magam döntöttem el, majd pedig eldöntötte a nagyvilág, a nagy nemzetközi kiállítások, hogy jó-e az, amit csinálok. Haller Frigyest – akinek először mutattam meg képeimet, húszoldalas kritikát írt róluk, miután megnézte őket –, mondhatjuk példaképemnek és segítő munkatársamnak. Jól fényképezett, de inkább volt nagy esztéta, mint fotográfus. Az esztétikával, a képek felépítésével, a szerkezetével, a tartalmi mondanivaló meghatározásával igen magas szinten foglalkozott. Később jó barátok lettünk. Sajnos mindössze egy évig segíthetett engem, mert utána meghalt. Sajnálom, hogy nem láthatta, a tanítványa hova jutott. Biztosan örült volna neki.

– Akar-e változni a világgal és mennyire?

– Én a múlt század embere vagyok, a mostani esztelen nyüzsgést nehezen tudom felfogni. Nézem a képernyőt és azt látom, hogy a művész úr tépett, rongyos farmerben, koszos, ronda tornacipőben, gubancos fejjel áll fel a pódiumra, és előadást tart. Én ezzel nem tudok azonosulni, mert óhatatlanul is az jut eszembe, hogy ez az öltözék egy istálló almozására vagy szántóföldön krumpli ültetésére való. Mint mindenben, ebben is nagyon igényes vagyok. A pedáns öltözék, a nyakkendő, fehér ing nekem nagyon fontos, az előkelő, szép öltözéket nagyon szeretem. Így élek, ezt a világot sajnos nem tudom befogadni.

– Mi az életfilozófiája és a művészetfilozófiája?

– A munka, a fotográfia volt az életem, emiatt az életfilozófiámat és a művészetfilozófiámat nem tudom elválasztani egymástól. Sokszor az az érzésem, hogy az anyám ezért szült engem a világra, nekem ezt kell csinálnom, ezért vagyok. Annyira ebben éltem le az egész életemet, és annyira nem tudtam másfelé koncentrálni, hogy kapcsolódásaim is mindig nagyon rövidek voltak, és akkor is igyekeztem a legextrább dolgokat csinálni.

– Milyen fontotó alkotói korszakai voltak? Ezeket a korszakokat belső vagy külső mozgások határozták meg inkább?

– Nem tudnám igazából korszakokra bontani a munkásságomat, de ha mégis fel kellene osztani, azt tudnám mondani, hogy a *Pillanatok* ciklus számomra ugyanolyan fontos, mint a *Kortárs* ciklus. Talán a *Gyermekkorom emlékei* sorozat szorult kicsit háttérbe, pedig érzelmileg és szakmailag is nagyon jelentős számomra. Nagyapámmal sokszor mentünk ki a rétre kaszálni, zötyögtünk a szekéren, én a bakon ültem, ő mesélt nekem. Ott hemperegtem a fűben, gyönyörködtem a vakító fehér tanyaépületekben. Ez olyan emléket hagyott bennem, hogy egyszer arra gondoltam, megörökítem a nagyapámhoz és az akkori világhoz kötődő élményeimet. Csaknem beletörött a bicskám, hiszen egy háború vonult közben végig az országon, és majdnem minden

megszűnt, ami akkor volt. Később már televíziót néztek, mosógéppel mostak, aggregátort használtak; régen nem ilyen volt az élet a tanyán, más világ volt még akkor.

A korszakaimat a belső és külső mozgások egyaránt meghatározták. Meghatározta egyrészt a belső igény, a külső történések pedig motiválták mindezt.

– *Sok képzőművészről is készített portrét, írókról kevesebbet, miért?*

– Írókról fotót készíteni kegyetlen dolog volt számomra. Kezdtem Buda Ferencsel, ő nagyon aranyos és kedves volt, majd megkerestem Déry Tibort. A házvezetőnője jött a kapuhoz, és azt mondta, a mester nem ér rá, majd elküldött azzal, hogy jöjjen holnap, reggeli után. Másnap elmentem, tíz órakor csengettem, a hölgy azt mondta, a mester egy órakor reggelizik, így nem engedett be. Elmentem harmadszor is, ekkor a felesége nyitott ajtót. Betessékelt, nagyon kedves volt, rögtön szólt a férjének. Kijött Déry, megkérdezte tőlem, van-e nekem becsületszavam, mert ha van, és megígérem, hogy végzek fél óra alatt, akkor menjek vissza holnap. Másnap ismét felkerestem, hintaszékben ült, szép milióban. Elkezdtem fotózni, de közben beszaladt egy pulikutya. Déry rögtön mondta, hogy a kutyáról is feltétlen készítek felvételeket. Miközben dolgoztam, egyszer csak megszólalt: „Kérem, letelt a fél óra!” Mire én azt válaszoltam: „Mester, a puliról nem volt szó!” Erre engedélyezett még tíz percet. Engem sértett ez a hangnem. Ezután felkerestem Illyés Gyulát. Szakadó esőben csengettem be hozzá, idős házvezetőnője nyitott ajtót, megkérdezte mi járatban vagyok. Elmondtam, hogy a mestert szeretném lefényképezni. Atküldött egy másik bejáratba, ahol a felesége, Kozmutza Flóra fogadott. További várakozás után végre bemehettünk segítőmmel, dr. Kisfaludi Péter ügyvéddel, aki világitani kísért el engem. Illyés rendkívül türelmetlen volt, nem igazán akart velem együttműködni. Mikor meglátta az asztalra letett névjegyemet, elcsodálkozott a nevem mögött szereplő titulusokon. Megkérdezte miért maradtam Cegléden, hiszen a profit Budapesten van. Elmondtam neki, hogy én nem a profitért fotografálok, sőt súlyos ezreket áldozok a művészetemért. Illyés őszintén elkésérített. Eztán azt mondtam, elég volt a költőkből, írókból, többet nem kerestem fel egyet sem.

– *Mi volt a legszövbemarkolóbb kiállítás, festmény vagy fotó, amit valaha látott?*

– Egy albumra tudnék leginkább hivatkozni – mellyel még pályakezdő koromban talákoztam a Fotóművészek Szövetségének könyvtárában –, Helmar Lerskinek az albuma, aki körülbelül úgy csinálta a dolgait, mint én, vagy én csináltam úgy, mint ő. Caravaggio művészetét is sokat tanulmányoztam, az ő albuma is lenyűgöző volt számomra. Elsősorban a képi kompozíciókat, képi szerkezeteket vizsgáltam, de Haller Frigyes segítsége is összesítette bennem azt a fajta kompozíciós világot, melyet a magaménak tudhatok. Említeném még Yousuf Karsh-ot, akit szintén kedveltem, de Caravaggiót jobbnak tartottam nála.

– *Művei bejárták a világot, és több helyre személyesen is „elkísérte” őket, melyik országokat kedvelte meg a legjobban?*

– Skócia és Isztambul nagyon szép emlékek nekem, de elsősorban az ottlétem alatti élmények és események azok, melyek meghatározóak ezt. Skóciába például zsűri elnöknek hívtak, ez nagy megtiszteltetés volt, örömmel fogadtam el a felkérést. (Skócia egyébként arról is emlékezetes marad, hogy whiskey mérgezést kaptam, azóta nem bírom meginni.) A körülmények, az emlékek, élmények tették széppé az utazásokat, ezért nehéz választanom. Gyakran történtek velem mesébe illő események,

találkozások. Több helyütt hívtak (Ausztriában, Amerikában), hogy maradjak ott; kérdezték Budapestről jöttem-e, mindenhol elmondtam, hogy Ceglédről.

– *Miért ragaszkodott annyira Ceglédhez, hiszen tárt karokkal fogadták volna számos ország számos városában? Vagy miért nem költözött Budapestre?*

– Szeretem Ceglédet, a ceglédi parasztemberek őszinték, tiszták, igazak és a nagyváros fényeit amúgy sem kedveltem soha. Másrészt pedig, ha innen ezt az eredményt tudtam elérni, akkor minek mentem volna Budapestre, ahol mindig nagy volt a tülekedés és a szakmai harc. A hazámat pedig egyébként sem tudnám soha elhagyni. Mikor New Yorkban átvettem a kitiüntetésemet, egy öregúr meghívott egy fogadásra, és azt mondta, ne menjek vissza Magyarországra, mert Amerikában sokkal jobb élet, jólét és vagyon van. Mire én azt válaszoltam, csak egy baj van, én otthon is jól élek, van egy házam Cegléden, kettő nem kell. Itt érzem jól magam, büszke vagyok arra, hogy magyar vagyok.

– *Elárulná mi a titka a Tóth-féle ágyas pálinkának?*

– Hogyne. Először a jó pálinka, másodszer a zölddió, és aztán fahéj, vanília, csilagánizs, szegfűszeg. Ezt a zölddióágyas pálinkámat már különben is jegyzik. Én tovább érlelem, mint szokás. Az ötliteres üvegeket félig rakom dióval, és teletöltöm pálinkával. Így esszencia jön létre, méreg, de átjárja a diót, szép sötétbarna színét is ettől kapja. Ezt kalibrálok be, próbálgatom, míg jó ízű nem lesz.

– *Isten éltesse születésnapja alkalmából a kilencven esztendő Tóth István fotóművészt!* ◀

